

Coronapandemin och sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR) – vad vet vi fram till nu?

November 2020

Citera gärna Centrum för epidemiologi och samhällsmedicins rapporter, men glöm inte att uppge källan. Bilder, fotografier och illustrationer är skyddade av upphovsrätten. Det innebär att du måste ha upphovsmannens tillstånd för att använda dem.

Referera till rapporten enligt: Walter Söderberg A, Svedberg S, Zamore Söderström E, Brandén G, Kosidou K. Coronapandemin och sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR) – vad vet vi fram till nu? November 2020. Stockholm: Centrum för epidemiologi och samhällsmedicin, Region Stockholm; 2020. Rapport 2020:9.

Centrum för epidemiologi och samhällsmedicin

Box 45436, 104 31 Stockholm

ces.siso@sll.se

Rapport 2020:9

ISBN 978-91-87691-71-3

Författare: Amanda Walter Söderberg, Elias Svedberg, Elin Zamore Söderström, Gunnar Brandén, Kyriaki Kosidou

Stockholm november 2020

Rapporten kan laddas ner från Folkhälsoguiden,
www.folkhalsoguiden.se

Förord

Sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR) är ett område som bland annat omfattar människors sexualliv, möjligheten att få barn och rätten att bestämma över sin egen kropp fritt från tvång, våld och diskriminering. SRHR har stor betydelse för människors välbefinnande och relationer.

I den här rapporten sammanfattar Centrum för epidemiologi och samhällsmedicin (CES) vad vi vet fram till nu om coronapandemins effekter inom folkhälsoområdet SRHR. I rapporten presenteras resultat från nationella och internationella studier samt analyser av vårddata från Region Stockholm.

Förutom direkta hälsokonsekvenser till följd av covid-19, har pandemin på olika sätt påverkat vardagen för de flesta av oss. Ökad social distansering, distansarbete, minskad fysisk tillgång till vård och osäkerhet om framtiden är exempel på faktorer som kan tänkas få konsekvenser för bland annat relationer och sexliv, våldsutsatthet och vårdsökande beteende.

CES arbetar aktivt med att följa pandemins kortsiktiga och långsiktiga effekter inom en rad olika folkhälsoområden. Genom att kontinuerligt bevaka utvecklingen och presentera nuläge, trender och potentiella långsiktiga konsekvenser bidrar vi med information som kan ligga till grund för eventuella insatser.

Cecilia Magnusson

Verksamhetschef

Centrum för epidemiologi och samhällsmedicin, Region Stockholm

Innehåll

Förord	3
Sammanfattning.....	5
Inledning.....	6
Sexuell hälsa och relationer.....	6
Förändringar i människors sexliv	6
Fler ansöker om skilsmässor	7
Utsatthet för våld och övergrepp.....	7
Ökad risk för våld i nära relationer.....	7
Oförändrat våldsökande för våld i hemmet i Stockholms län	8
Ökad utsatthet bland barn och unga.....	9
Särskild satsning för personer med erfarenhet av sex mot ersättning	10
Sexuellt överförda infektioner	10
Färre fall av Klamydia eller minskat antal tester?	10
Viss nedgång i vård för STI:er i Stockholms län	10
Ökat antal beställda klamydiatest på nätet	13
Minskad distribution av gratis kondomer i Stockholms län	14
Graviditet och förlossning	14
Barnafödandet kan minska	14
Fortfarande viss begränsad kunskap om pandemins påverkan på gravida ..	15
Förebyggande cancervård och behandling	16
Screeningprogrammet för gynekologisk cellprovtagning och mammografi återupptas under hösten.....	16
Färre vårdinsatser för undersökning av eventuell tumör i livmoder eller bröst i Stockholms län under våren	16
Slutsats.....	18
Referenser	19
Bilaga 1. Diagnos- och åtgärds-koder	23

Sammanfattning

Det är i nuläget svårt att förutsäga hur utdragen den pågående coronapandemin kommer att bli och därmed svårt att förutse långsiktiga konsekvenser för sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR). Flertalet av de studier som redovisas i denna rapport är genomförda i början av pandemin under våren 2020, men nya studier tillkommer fortlöpande.

Sammantaget visar studierna att pandemin kan tänkas förändra människors sexliv på olika sätt. Till exempel genom den ökade fysiska distanseringen, oro att bli smittad, ökad frekvens av att arbeta hemifrån och en påskyndad digital utveckling mot sexrelaterade aktiviteter online.

Än så länge är det svårt att avgöra hur pandemin har påverkat våldsutsattheten, men utvecklingen bör nog följars över tid. Analyser av vårddata från Region Stockholm visar hittills inga tydliga förändringar i vård sökande för våld i en bostad eller i ett bostadsområde i Stockholms län under 2020 jämfört med tidigare år.

Stockholms läns specifika data visar en nedgång av andel invånare som vårdats för klamydia, hepatit B och hepatit C under februari till och med april 2020, men i augusti ses åter en ökning. Andel vårdade för gonorré har minskat sedan april. För syfilis kan inga tydliga trender urskiljas jämfört med tidigare år.

Gravida och nyblivna föräldrar är en grupp som kan tänkas uppleva särskilda stressfaktorer kopplade till pandemin. I ett par studier har man funnit tecken på ökad psykisk ohälsa bland gravida i början på pandemin jämfört med innan pandemin.

Vad gäller förebyggande insatser inom SRHR-området kan vi konstatera att screeningprogrammet för gynekologisk cellprovtagning och mammografi i Stockholms län återupptas under hösten. Detta är positivt eftersom screeningprogrammen bidrar till minskad dödlighet i livmoderhals- respektive bröstcancer.

Inledning

Coronapandemin kan påverka folkhälsan, både på kort och lång sikt. I den här rapporten sammanfattar Centrum för epidemiologi och samhällsmedicin (CES) vad som hittills har framkommit om pandemins eventuella effekter gällande sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter. Rapporten är en uppföljning på rapporten ”Coronapandemin och sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter – en prognos om kort- och långsiktiga effekter” som publicerades på folkhälsoguiden.se i maj 2020.

Sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR) är ett område som bland annat omfattar människors sexualliv, möjligheten att få barn och rätten att bestämma över sin egen kropp fritt från tvång, våld och diskriminering. SRHR har stor betydelse för människors välbefinnande och relationer.

Denna rapport redogör för nuläget i Stockholms län, bland annat med hjälp av data från Region Stockholms VAL-databaser.¹ I rapporten sammanfattas också resultat från nationella och internationella studier som publicerats sedan mars 2020.

Sexuell hälsa och relationer

Förändringar i människors sexliv

Coronapandemin kan tänkas påverka människors sexliv i flera avseenden. Oro för att bli smittad eller att själv överföra smitta kan få fler att avstå ifrån eller känna stress i samband med sex som innefattar nära fysisk kontakt med andra. Oro eller stress relaterad till pandemin kan också komma att resultera i en större psykisk ohälsa i befolkningen (1). Ökad psykisk ohälsa kan i sin tur påverka människors sexliv negativt.

Än så länge har det enligt vår kännedom inte genomförts någon studie i Sverige om hur människors sexliv har påverkats av pandemin. I andra länder har det däremot genomförts några mindre och webbaserade enkätundersökningar. Eftersom undersökningarna är relativt små, flera utan representativa urval, bör resultaten tolkas med stor försiktighet. Åtgärder kring fysisk distansering har dessutom varierat mellan olika länder, vilket kan påverka jämförbarheten mellan studierna.

I en webbaserad enkätstudie genomförd i USA i april 2020 (1 010 respondenter) uppgav nära hälften av respondenterna att pandemin förändrat deras sexliv i viss utsträckning (2). Den vanligaste förändringen som angavs var mindre sexuell aktivitet jämfört med tiden innan pandemin. Minskningen av den sexuella aktiviteten var särskilt markant bland personer som hade barn i grundskoleåldern hemma och personer som upplevt depressiva symtom samt känslor av ensamhet under den senaste månaden (2). I en annan webbaserad enkätstudie riktad till män som har sex med män, genomförd i USA i april (1 051 respondenter), uppgav cirka hälften av respondenterna att de hade färre sexpartners nu jämfört med innan pandemin (3).

I mars och april 2020 genomfördes en internationell webbaserad enkätstudie (1 559 respondenter) med svaranden från framför allt USA (73 procent), Kanada (6 procent), Storbritannien (5,7 procent) och Australien (2,4 procent). I den uppgav cirka hälften av respondenterna att de är mindre sexuellt aktiva nu jämfört med innan pandemin. Däremot svarade cirka 20 procent att de har testat nya sexrelaterade aktiviteter under pandemin. De vanligast förekommande nya aktiviteterna som lyftes fram var nya

¹ Val-databaserna innehåller all landstingsfinansierad öppen- och slutenvård, med undantag för vård hos enstaka privata vårdgivare utan skattefinansiering, viss basal kommunal hemsjukvård samt sjukvård inom särskilda boenden.

sexställningar, ”sexting” (sex via meddelanden), att dela med sig av sexfantasier och cybersex. Att testa nya sexrelaterade aktiviteter var vanligare bland personer som levde ensamma. Bland de som bodde tillsammans med en partner och som testat nya aktiviteter var det vanligast att ha testat nya sexställningar. För personer som levde ensamma var det vanligast att ha testat nya aktiviteter med hjälp av internet eller digitala kanaler (4).

En annan webbaserad enkätstudie från Italien (1 576 respondenter), som genomfördes i april, undersökte hur sexlivet påverkats av tiden i karantän tillsammans med partner. Studien visade att det fanns en signifikant minskning av antal samlag under pandemin jämfört med innan. Den främsta orsaken som angavs var begränsad integritet och privatliv (43,2 procent) och minskat psykologisk stimuli (40,9 procent), men även det allmänna måendet påverkade antalet samlag (5).

Samtliga undersökningar genomfördes i början av pandemin under mars och april 2020. Sammantaget visar resultaten från de befintliga undersökningarna att pandemin med tillhörande sociala restriktioner har medfört en nedgång i människors sexuella aktiviteter. När möjligheterna att träffas för fysiskt sex begränsas, kan sexrelaterade aktiviteter online bli ett sätt för vissa människor att kompensera för detta. Integrering av internet och olika digitala plattformar i sexlivet är en utveckling som lyfts fram under pandemin men som följer en större digital utveckling som skett under en längre tid (6).

Fler ansöker om skilsmässor

Enligt Domstolsverkets statistik har fler har ansökt om skilsmässa i Sverige. Under juni och juli månad i år inkom 5 512 skilsmässoansökningar, och under motsvarande period under 2019 inkom 4 817 ansökningar (7). Det är svårt att avgöra om det ökade antalet skilsmässor är en direkt effekt av pandemin eller om det finns andra förklaringsfaktorer. Tidigare forskning visar också att skilsmässor tenderar att öka i perioder av ökad arbetslöshet och lågkonjunktur (8).

Enligt Statistiska centralbyrån (SCB) har också färre vigslar genomförts under perioden januari till maj månad i år jämfört med motsvarande period under 2019. Statistiken som presenteras visar en nedgång på 26 procent jämfört med 2019, vilket tolkas som en effekt av pandemin (9).

Utsatthet för våld och övergrepp

Ökad risk för våld i nära relationer

Som tidigare rapporterats kan den ökade isoleringen som uppstått till följd av pandemin leda till en ökning av mäns våld mot kvinnor, våld mot barn, hedersrelaterat våld och andra former av våld i nära relationer (10, 11). Fler våldsutsatta kan dessutom få svårt att lämna sin våldsutövande partner om det uppstår ett ekonomiskt beroende som följd av den ekonomiska utvecklingen med ökad arbetslöshet (12).

Antalet samtal per dygn till Kvinnofridslinjen har ökat med tolv procent under det första halvåret 2020 jämfört med samma period 2019 (13). Ökningen tros bland annat hänga ihop med att kännedomen om hjälplinjen ökat. Kvinnofridslinjen har ännu inte märkt av att ökningen skulle ha en koppling till pandemin eftersom antalet samtal har legat på samma höga nivå under hela 2020 – även innan pandemins utbrott. Nationellt centrum för kvinnofrid (NCK) gör dock bedömningen att de troligtvis kommer se en ökning av antal samtal som kan kopplas ihop med pandemin längre fram när isoleringen minskat (13).

Brottsförebyggande rådets (Brå) preliminära anmälningssstatistik för 2020 visar att det under pandemins första tre månader har skett en minskning i antalet anmälda misshandelsbrott överlag (14). Bland kvinnor, där den vanligaste formen av anmäld misshandel är av känd gärningsperson, ses däremot en annan utveckling. Under mars månad var antalet anmälda misshandelsbrott av känd gärningsperson mot kvinnor oförändrad, därefter skedde en ökning på tre procent i april, en procent i maj, fem procent i juni och elva procent i juli 2020 jämfört med motsvarande månader under 2019. Det preliminära resultatet från utredningen av anmälningssutvecklingen pekar på att ökningen till stor del kan förklaras av en förändring genomförd av polisen i februari 2020, som innebär att misshandelsbrotten registreras på ett annat sätt. Brå utesluter inte att en del av ökningen kan bero på pandemisituationen, men det är ännu för tidigt att uttala sig om i vilken utsträckning (14).

Oförändrat vårdsökande för våld i hemmet i Stockholms län

Pandemin kan på flera sätt påverka andelen personer som söker vård relaterat till våld och övergrepp i bostaden eller av en känd gärningsperson. Som vi nämner tidigare i rapporten, finns risk att den ökade arbetslösheten och sociala isoleringen leder till en ökad förekomst av våld och övergrepp i hemmet eller våld i nära relation, vilket skulle kunna yttra sig i ett ökat söktryck för våldsrelaterade skador. Men rädsla för smitta kan också leda till att färre personer väljer att söka vård för de skador som uppstår.

I figur 1a och 1b presenterar vi statistik om andel personer som har vårdats för våld och övergrepp i en bostad eller ett bostadsområde samt övergrepp som utförts av partner eller annan känd person i Stockholms län under åren 2018 till 2020 (för år 2020 redovisas data t.o.m. augusti). Statistiken är hämtad från de så kallade VAL-databaserna som administreras av Region Stockholm.

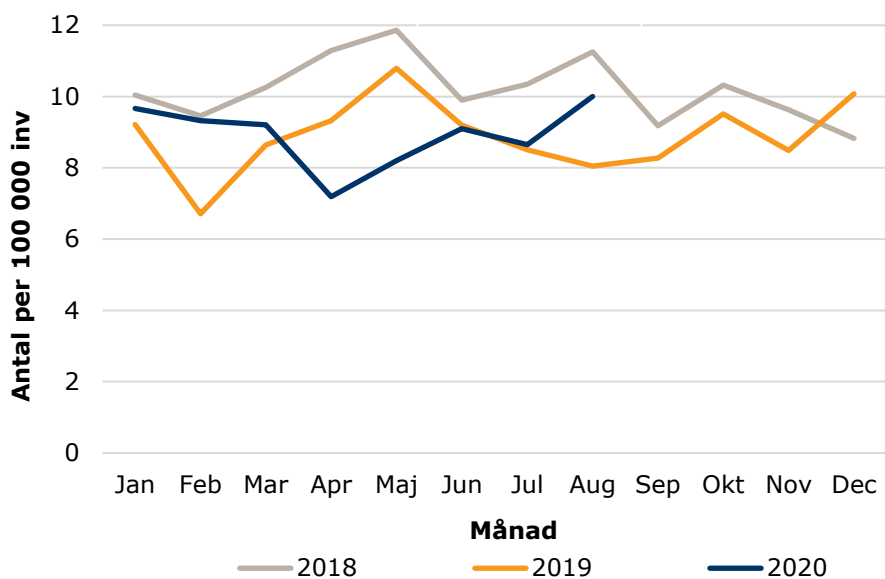
Det går inte att avgöra om samtliga våldshändelser registrerade i VAL-databaserna skett inom ramen för nära relation, men genom att utesluta brott som skett på annan plats minskar sannolikt risken att övriga våldsbrott inkluderas i statistiken. Den våldsutsatthet som finns registrerad i VAL-databaserna fångar endast delar av de övergrepp som sker. För att övergreppet ska registreras krävs att den våldsutsatta både uppsöker vården och uppger för vårdpersonalen hur skadan uppkommit. De diagnoskoder (ICD-koder) som vi använt i denna rapport redovisas i bilaga 1.

Resultaten visar att andelen som uppsökt öppenvård för våldsutsatthet i bostaden eller i anslutning till bostaden är betydligt högre bland kvinnor än män. Detta är i linje med Brås statistik från år 2012. Deras statistik visar att kvinnor oftare uppger att misshandeln ägt rum i bostaden, medan män oftare uppger att misshandeln skett på allmän plats. Enligt Brå är det också vanligare att kvinnor utsätts för grovt våld som leder till behov av sjukvård, jämfört med män (15). Än så länge går det inte att urskilja några tydliga trender i vårdkonsumtionen för 2020 jämfört med tidigare år.

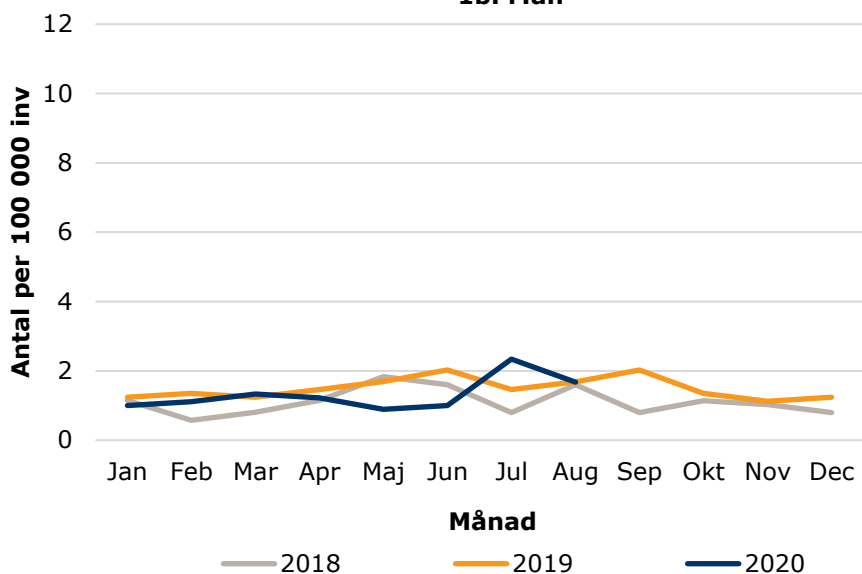

Våldsutsatthet i en bostad eller ett bostadsområde i Stockholms län

1a. Kvinnor

1b. Män

Figur 1a–1b. Antal kvinnor respektive män per 100 000 invånare i åldrarna 18–80 år i Stockholms län som vårdats för våldsutsatthet i en bostad eller ett bostadsområde, månadsvis under åren 2018–2020 (t.o.m. augusti 2020).

Ökad utsatthet bland barn och unga

I Sverige har flera aktörer rapporterat om att ungas utsatthet har ökat i och med att mer tid spenderas hemma under pandemin. Barnrättsorganisationen Bris rapporterar att antalet samtal till deras hjälplinje ökat med 20 procent i april jämfört med en genomsnittlig månad under 2019. Antalet samtal som berör familjekonflikter har ökat med nästan 60 procent och samtal rörande våldsutsatthet har ökat ju längre pandemin pågått, enligt siffror från Bris (16).

Distansundervisning på gymnasiet och inställda fritidsaktiviteter är exempel på åtgärder som resulterat i att fler unga spenderar mer tid hemma och på internet. Flera aktörer har med anledning av detta uttryckt en oro för att sexuella trakasserier och övergrepp mot unga på internet kan komma att öka (17–19). I Sverige har man ännu inte sett en ökning i antalet anmälningar av dessa brott. Enligt Europol har det däremot skett en ökning i distribution av material online som visar sexuella övergrepp på barn, bland annat i Sverige (20).

Särskild satsning för personer med erfarenhet av sex mot ersättning

CES rapport ”Coronapandemin och sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter – en prognos om kort- och långsiktiga effekter” beskrev att personer med erfarenhet av sex mot ersättning kan drabbas hårt av pandemins effekter. Försämrad ekonomi kan bland annat innebära minskad selektivitet vid val av köpare, vilket i sin tur kan leda till en ökad otrygghet och en ökad utsatthet för hot och våld (21).

Mottagningen Mika Hälsa i Region Stockholm vänder sig till personer som har sex mot ersättning, skadar sig med sex, är utsatta för människohandel i sexuella ändamål och till personer som har beroendeproblematik. Hittills syns inga tydliga skillnader i antal besökare till Mika Hälsa år 2020 jämfört med motsvarande period föregående år. Vårddata från VAL-databaserna visar att 177 personer besökt Mika Hälsa under perioden januari till september år 2020, vilket kan jämföras med 186 besökare under samma period år 2019.

Under pandemin startade ett projekt på Mika Hälsa som syftar till att erbjuda ett utökat psykiatriskt stöd och utredning vid behov. Projektet ska utvärderas våren 2021.

Sexuellt överförda infektioner

Färre fall av Klamydia eller minskat antal tester?

Drop in-tider för provtagning av sexuellt överförbara infektioner (STI) har pausats sedan pandemins start våren 2020 (22, 23). Detta skulle kunna leda till minskad provtagning som på sikt kan leda till en ökad smittspridning av STI.

Statistik från Folkhälsomyndigheten som baseras på obligatoriska STI-anmälningar med avpersonifierad kod (s.k. rikskod) visar en nedgång i antal nydiagnostiserade fall av klamydia under våren 2020. Statistiken utgår från nya fall, vilket i praktiken innebär att samma individ kan förekomma flera gånger om diagnosen getts vid flera tillfällen. Under april till maj låg exempelvis antalet fall av klamydia i Stockholms län på 26,20–27,00 fall per 100 000 invånare, jämfört med 30,24–34,70 fall per 100 000 invånare under motsvarande period förra året (24).

Nedgången i antalet fall av klamydia under våren 2020 kan eventuellt förklaras av att fler har ett restriktivt sexuellt beteende under pandemin jämfört med innan, till följd av rekommendationer om social distans. Men enligt Folkhälsomyndigheten är en troligare förklaring till nedgången att färre STI-tester har genomförts under denna period (25).

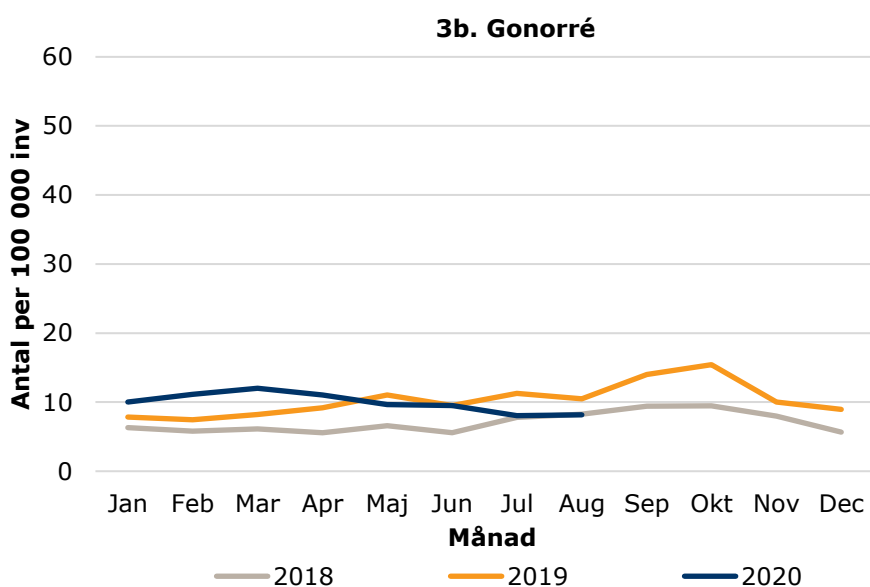
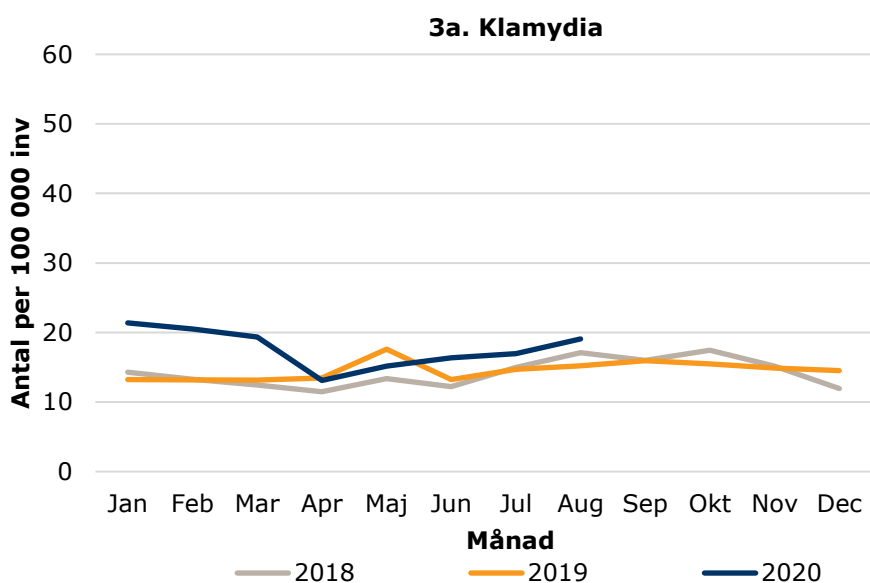
Viss nedgång i vård för STI:er i Stockholms län

Med hjälp av data från VAL-databaserna har vi uppskattat antalet personer per 100 000 invånare i Stockholms län som har vårdats för STI månadsvis under åren 2018 till 2020. För år 2020 redovisas data till och med augusti. Statistiken från VAL-databaserna avser antal vårdade per 100 000 invånare, där en STI-diagnos registrerats i samband med besöket (se bilaga 1 för fullständig lista av inkluderade koder). Det innebär att både nya och befintliga fall av STI kan inkluderas. Månadsvisa variationer i antal vårdade

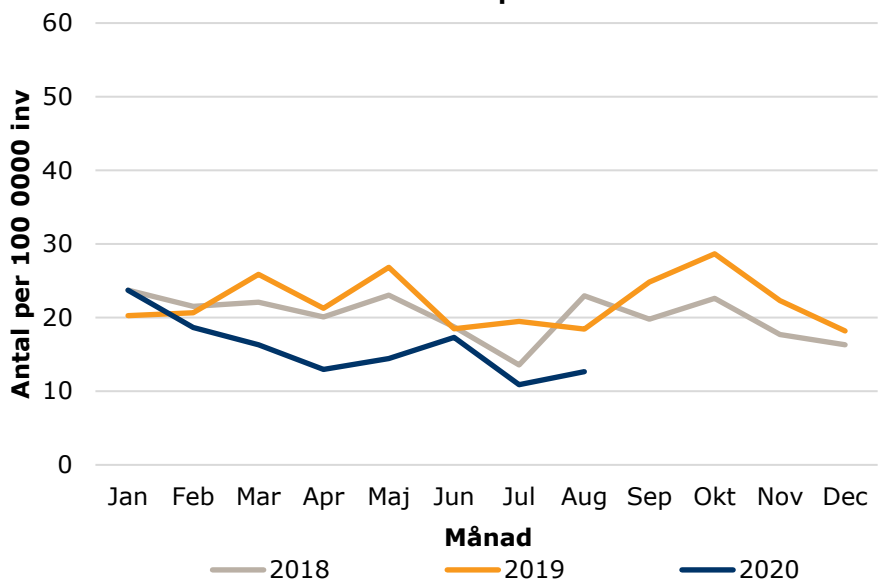
påverkas alltså dels av benägenheten att söka vård för nytillkomna symtom, dels av benägenheten att söka vård för befintlig sjukdom. På så vis skiljer sig statistiken från Folkhälsomyndighetens statistik som endast redogör för nya fall.

Graferna i figur 3a–3e visar en viss nedgång av andel invånare som vårdats för klamydia, hepatit B och hepatit C under februari till och med april 2020. Undantaget är gonorrhé, där andelen personer som vårdats i stället ökat under februari till mars. I augusti 2020 har andelen vårdade för klamydia, hepatit B och hepatit C ökat igen, medan andelen vårdade för gonorrhé har fortsatt sjunka sedan april. För syfilis kan inga tydliga trender urskiljas jämfört med tidigare år.

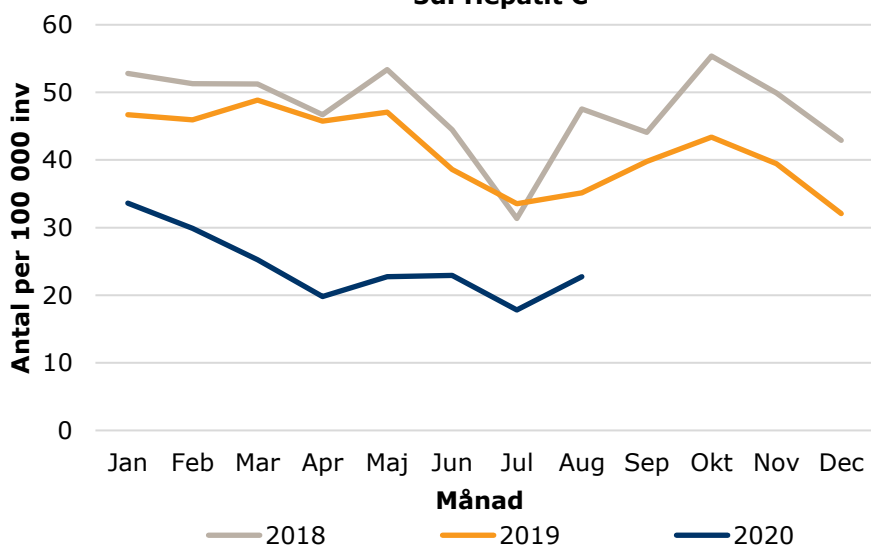
Andel vårdade för sexuellt överförda infektioner i Stockholms län

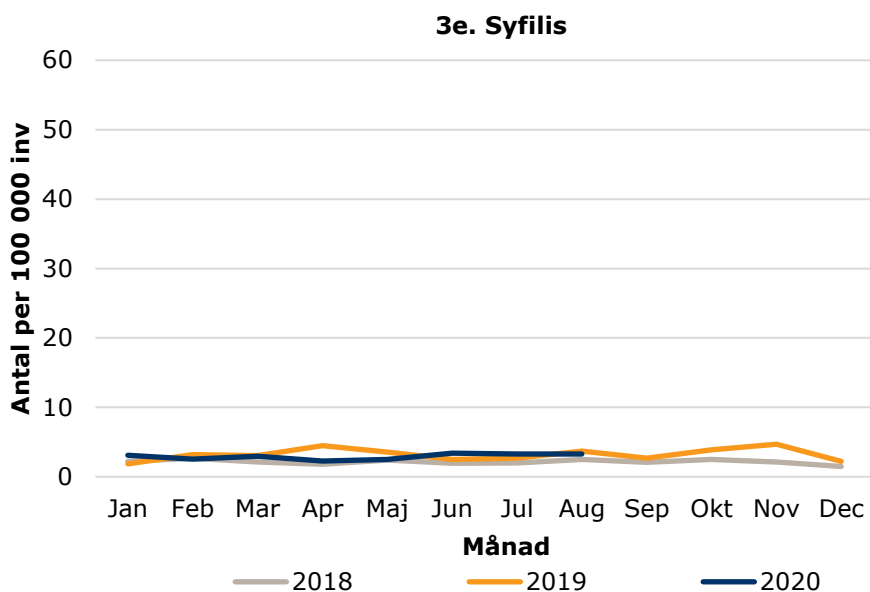

3c. Hepatit B

3d. Hepatit C

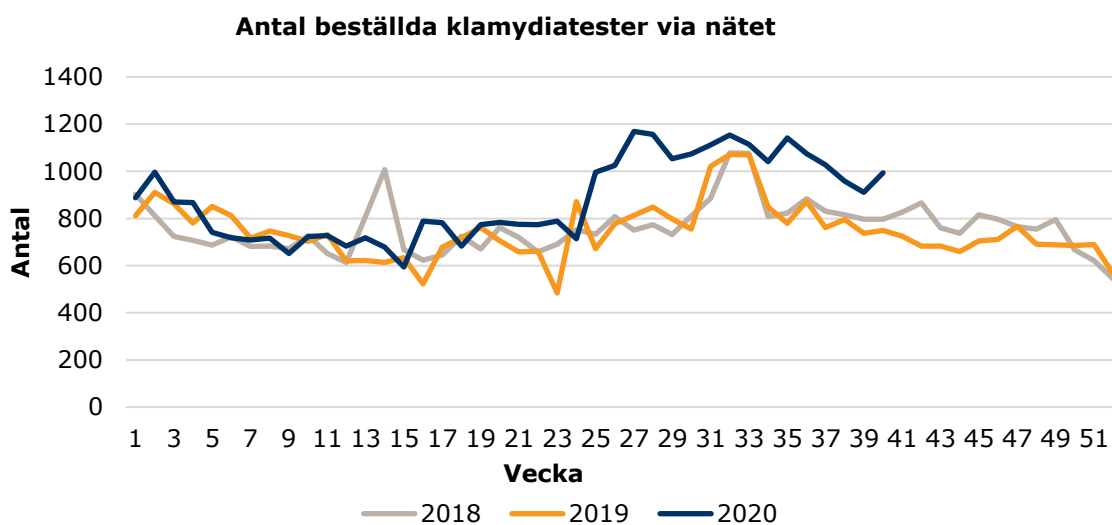

Figur 3a–3e. Antal personer per 100 000 invånare i åldrarna 15–65 år i Stockholms län som har vårdats för klamydia, gonorré, hepatit B, hepatit C och syfilis månadsvis under åren 2018–2020 (t.o.m. augusti 2020).

Ökat antal beställda klamydiatest på nätet

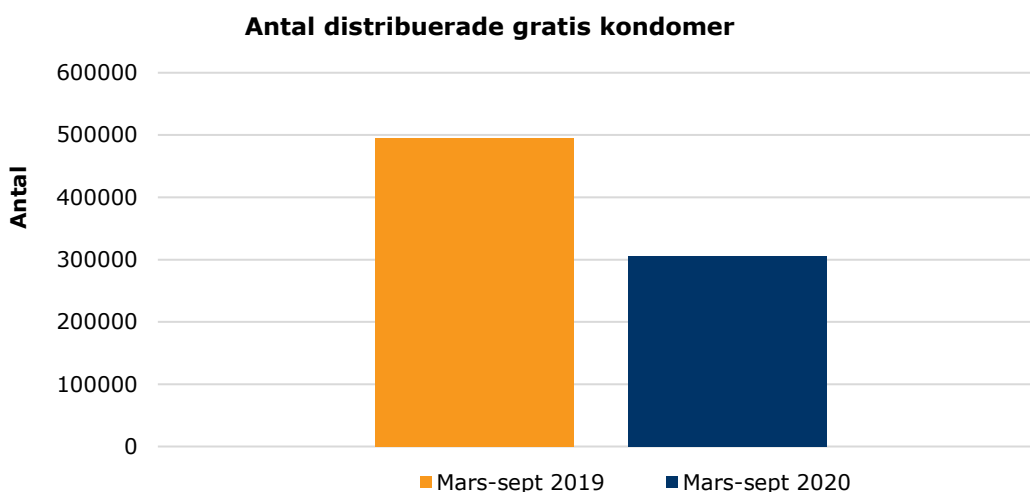
Invånare i Stockholms län har möjlighet att beställa hem klamydiatest via 1177 Vårdguiden. Testet är gratis, så även behandlingen om provsvaret är positivt. Möjligheten att beställa hem klamydiatest via 1177 Vårdguiden har funnits i några år och finns numera i de flesta regioner i Sverige. I figur 4 redovisas antal beställda hemtester för klamydia i Stockholm, veckovis under åren 2018, 2019 och 2020 (t.o.m. vecka 40, 2020). I figuren syns en ökning av antal beställda hemtester från vecka 24 år 2020 och ligger fortsatt på en högre nivå jämfört med 2018 och 2019, enligt statistik inhämtad från Hälso- och sjukvårdsförvaltningen i Region Stockholm.

Figur 4. Antal beställda hemtest för klamydia via 1177 Vårdguiden i Stockholms län, veckovis under åren 2018–2020 (t.o.m. vecka 40, 2020).

Minskad distribution av gratis kondomer i Stockholms län

Olika aktörer i Stockholms län kan beställa gratis kondomer av Region Stockholm, som sköter distribueringen av dessa. Exempel på aktörer som beställer gratis kondomer är ungdomsmottagningar, mottagningar inom vårdval sexuell hälsa, skolor, studenthälsan, beroendevården, ungdomsgårdar, gynekologmottagningar, barnmorskemottagningar med flera. Kondombeställningarna minskade med cirka 38 procent under perioden mars till september år 2020 jämfört med samma period 2019, enligt statistik inhämtad från Hälso- och sjukvårdsförvaltningen i Region Stockholm (se figur 5).

Figur 5. Antal gratis kondomer som distribuerades i Stockholms län under perioden mars till september 2019 och mars till september 2020. Statistik är inhämtad från Hälso- och sjukvårdsförvaltningen, Region Stockholm.

Graviditet och förlossning

Barnafödandet kan minska

Tidigare erfarenheter visar att barnafödandet tenderar att gå ner i perioder av kris, och särskilt i perioder av ekonomisk kris (26). En enkätundersökning som genomfördes av Guttmacherinstitutet i slutet av april och i början av maj 2020, visar på förändrade fertilitetspreferenser som en följd av pandemin (27). Enkäten besvarades av strax över 2 000 amerikanska ciskvinnor i åldrarna 18 till 49 år, och behandlade frågor om SRHR-relaterad vård, preventivmedel och fertilitetspreferenser i förhållande till pandemin. Cirka en tredjedel av kvinnorna som deltog i undersökningen uppgav att de ville ha barn senare eller ha färre barn på grund av pandemin. Resultaten varierade mellan olika grupper. Att vilja ha färre barn eller barn senare var exempelvis mer vanligt bland homosexuella och bisexuella kvinnor samt bland kvinnor som uppgav "annan" sexuell identitet jämfört med heterosexuella. Även om majoriteten av svaranden uppgav att de ville ha barn senare eller färre barn, var det också en relativt stor andel (17 procent) som uppgav att de ville ha fler barn eller barn snarare, som en följd av pandemin (27).

Uppgifter om förändrade fertilitetspreferenser har också påträffats i en undersökning som under våren 2020 genomfördes i Storbritannien, Spanien, Frankrike, Italien och Tyskland (29). Majoriteten av svaranden uppgav att de skjutit upp eller övergivit planer på graviditet. Det fanns dock vissa variationer både mellan och inom länderna (28).

I Sverige har SCB genomfört demografiska analyser i och med covid-19. Av analyserna framgår bland annat att om barnafödandet följer tidigare mönster i tider av lågkonjunktur och nedgång i sysselsättning, så kan det leda till att färre barn per kvinna kommer födas de närmaste åren (29).

Fortfarande viss begränsad kunskap om pandemins påverkan på gravida

Graviditetsregistret som samlar in och behandlar statistik om bland annat förlossningsvården, har i och med pandemin presenterat statistik för andel gravida som i samband med förlossningstillfället blivit diagnostiserade med covid-19. Statistiken visar att 1,7 procent av alla kvinnor som har fött barn i Stockholms län under perioden 19 mars till 19 augusti 2020, har diagnostiserats med covid-19 i samband med vårdtillfället för förlossningen (30). På riksnivå är motsvarande andel 0,7 procent. I analysen av siffrorna är det viktigt att ta i beaktande att rutiner kring testning av covid-19 kan skilja sig mellan förlossningskliniker eller regioner i olika tidsperioder. Nationella siffror över utvecklingen sedan 19 mars i år visar att andelen gravida som diagnostiserades med covid-19 var som högst under april månad. De nationella siffrorna för mitten av augusti månad visar att cirka 0,25 procent diagnostiserats med covid-19 (30).

Antalet studier om covid-19 och graviditet har ökat sedan mars, men det vetenskapliga underlaget är fortfarande begränsat. Vissa mönster har dock påvisats i litteraturen. En litteraturöversikt och metaanalys som publicerades i *British Medical Journal* 1 september visade bland annat att högre ålder, högt BMI och befintlig samsjuklighet verkar vara riskfaktorer för svår covid-19-sjukdom hos gravida (31). Vidare konstaterade författarna att risken för intensivvård potentiellt kan vara högre bland gravida kvinnor jämfört med icke-gravida i samma åldersgrupp (31). Ett antal studier och insamling av data pågår även i Sverige (32–34). I slutet av september publicerades en svensk studie i form av en forskningsskrivelse (research letter) i *Journal of the American Medical Association (JAMA)* (35). Studien utgick från data från Karolinska Universitetssjukhuset som insamlats mellan 25 mars och 24 juli 2020. Studien matchade 155 patienter som testades positivt för covid-19 mot 604 patienter som testades negativt. Resultaten visade att gravida som testats positivt för covid-19 hade en statistiskt signifikant högre förekomst av havandeskapsförgiftning (preeklampsi) och en statistiskt signifikant lägre förekomst av igångsättning av förlossningen. Studien hittade inte tecken på större ohälsa hos barnet vid födseln för gravida som testades positivt med covid-19, jämfört med gravida utan covid-19-diagnos (35).

Som tidigare nämnts i den här rapporten, finns indikationer på att pandemin kan medföra negativa konsekvenser för den psykiska hälsan i befolkningen (1). Gravida och nyblivna föräldrar är en grupp som kan tänkas uppleva särskilda stressfaktorer kopplade till pandemin. I en kanadensisk studie jämfördes förekomsten av psykiska besvär hos en grupp gravida kvinnor innan pandemin med förekomsten av psykiska besvär hos en grupp gravida i början av pandemin (2–13 april 2020) (36). Resultaten visade att de gravida som besvarade enkäten under pandemin rapporterade mer symtom på ångest, depression och posttraumatisk stress jämfört med de gravida som besvarade enkäten innan pandemin (36). I en italiensk studie har man också funnit att kvinnor som födde barn i början av pandemin, mellan 8 mars och 3 maj 2020, hade högre förekomst av symtom på förlossningsdepression, jämfört med kvinnor som födde barn under samma period år 2019 (37).

Precis som för övriga befolkningen kan pandemin på olika sätt också påverka det vårdsökande beteendet hos gravida. Oro för smittorisk i samband med sjukvårdsbesök kan exempelvis leda till att gravida avstår från att söka nödvändig vård, vilket kan få

negativa hälsokonsekvenser. I Guttmacherinstitutets enkätundersökning, som besvarades av amerikanska kvinnor i slutet av april och början av maj, uppgav cirka en tredjedel att de behövt skjuta fram eller ställa in SRHR-relaterade vårdbesök till följd av pandemin (27). Hela 28 procent av kvinnorna rapporterade också att de på grund av pandemin oroade sig mer för att inte ha möjlighet att få tillgång till vård relaterat till SRHR (27). Eftersom Sverige och USA har olika hälso- och sjukvårdssystem och har vidtagit olika åtgärder för att begränsa smittspridningen, kan situationen se annorlunda ut i Stockholm. Både viljan att söka vård och den fysiska tillgången kan dock påverkas på olika sätt även här.

Förebyggande cancervård och behandling

Screeningprogrammet för gynekologisk cellprovtagning och mammografi återupptas under hösten

Screeningprogrammet för gynekologisk cellprovtagning är en viktig del i det förebyggande arbetet eftersom det bidrar till tidig upptäckt av cellförändringar (38) och leder till minskad cancerdödlighet (39). Programmet innebär att alla kvinnor mellan 23 och 64 år regelbundet kallas för provtagning. Med anledning av coronapandemin var screeningverksamheten i Region Stockholm tillfälligt pausad under våren 2020 (40). I maj startades programmet dock upp igen i begränsad utsträckning (41). De personer som varit aktuella för screening under våren 2020 kommer få en kallelse till barnmorskemottagningen under hösten. De som fick kallelser under hösten 2019 eller tidig vår 2020 utan att testa sig på erbjuden provtid, kommer att få en ny kallelse med viss fördröjning. Tills vidare gäller inga drop in-tider (42).

Bröstcancer är den vanligaste cancersjukdomen bland kvinnor i västvärlden, och dessutom ökar den (43). Alla kvinnor mellan 40 och 74 år som är folkbokförda i Region Stockholm erbjuds mammografiscreening vartannat år, det vill säga screeningprogram för bröstcancer. Med mammografi kan tumörer hittas även om de fortfarande är så små att de inte känns, och även förstadium till bröstcancer kan upptäckas (44). Enligt Socialstyrelsen sänker screeningprogrammet dödligheten i bröstcancer med 16 till 25 procent (45). Mammografiscreeningen i Region Stockholm har pausats under en period med anledning av pandemin, men kallelser har nu gradvis börjat skickas ut utifrån varje bröstcentrums kapacitet (46). Indragen mammografiscreening riskerar att missa tidig bröstcancer och därmed försena behandling. Därför är det positivt att screeningen återupptas under hösten 2020.

Färre vårdinsatser för undersökning av eventuell tumör i livmoder eller bröst i Stockholms län under våren

Inställda screeningbesök i kombination med risk för minskat vårdsökande kan på sikt leda till att färre nya cancerfall upptäcks. Enligt en rapport från Regionala cancercentrum i samverkan (RCC) riskerar vart åttonde cancerfall i Sverige att vara oupptäckt under mars till augusti 2020 jämfört med föregående år (47).

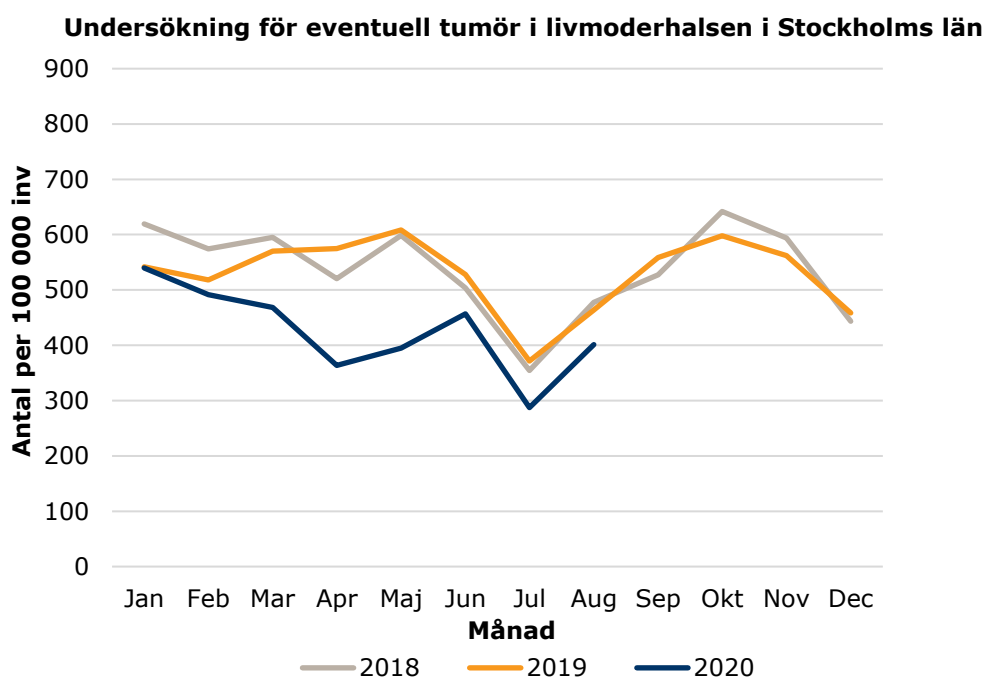
Vi har med hjälp av data från VAL-databaserna undersökt hur vårdinsatser för undersökning av eventuell tumör i livmoderhalsen eller i bröstet (se bilaga 1 för fullständig lista av inkluderade koder) utvecklats under pandemin. Registreringsgraden av insatserna inom vården är sannolikt inte heltäckande, men månadsvisa jämförelser i förhållande till de variationer som påvisats tidigare år tillåter oss att studera mönster i vårdinsatser under pandemin.

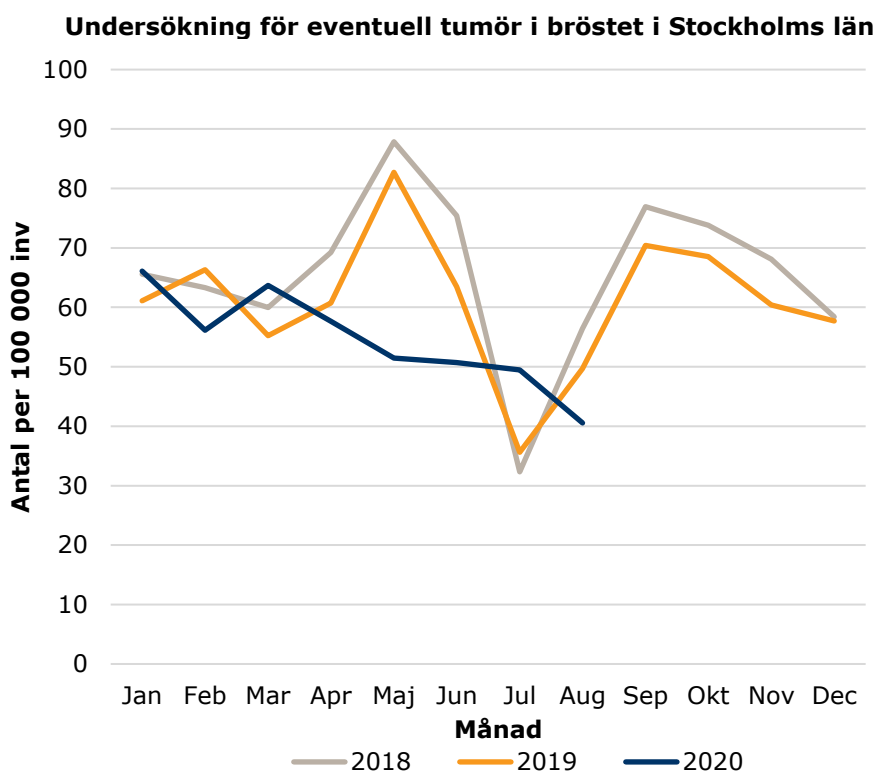
Resultaten visar en nedgång i andelen kvinnor i Stockholms län som undersökts för eventuell tumör i livmoderhalsen under mars till och med maj år 2020 jämfört med motsvarande period år 2018 och 2019 (se figur 6). Sedan juni är de registrerade vårdinsatserna åter på ungefär samma nivå som tidigare år.

Vad gäller undersökning för eventuell tumör i bröstet är andelen vårdade något lägre i maj och juni år 2020 jämfört med motsvarande period år 2018 och 2019 (se figur 7). I juli är andelen vårdade åter på en liknande nivå som tidigare år.

Nedgången i vårdinsatserna under mars till och med maj kan delvis bero på att färre har kallats till screening. Det kan också handla om att redan påbörjade utredningar har skjutits upp i tid eller att färre har sökt vård vid symtom.

Figur 6. Antal kvinnor per 100 000 invånare i åldrarna 23–64 år i Stockholms län som genomgått undersökning för tumör i livmoderhalsen, månadsvis under åren 2018–2020 (t.o.m. augusti 2020).

Figur 7. Antal kvinnor per 100 000 invånare i Stockholms län i åldrarna 40–74 år som genomgått undersökning för eventuell tumör i bröstet månadsvis under åren 2018–2020 (t.o.m. augusti 2020).

Slutsats

I början av coronapandemin minskade antalet preventiva insatser inom SRHR, men på flera områden har det förebyggande arbetet nu återupptagits. På kort sikt kan pandemin påverka sexuellt beteende, relationer och vård sökande beteende. Vad detta får för konsekvenser för sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter på längre sikt är ännu för tidigt att säga. Potentiella långsiktiga risker är exempelvis ökad våld utsatthet samt ökad spridning av STI.

Fortsatt bevakning och fler studier kring pandemins effekter på sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter behöver göras fortlöpande, och över tid.

Referenser

1. Centrum för epidemiologi och samhällsmedicin (CES). Coronapandemin och psykisk hälsa: en prognos om kort- och långsiktiga effekter. [Online] 2020. [Citat: den 10 november 2020.] https://ces.sll.se/globalassets/verksamheter/forskning-och-utveckling/centrum-for-epidemiologi-och-samhallsmedicin/folkhalsoguiden/rapporter-och-faktablad/coronapandemin-och-psykisk-halsa---en-prognos-om-kort--och-langsiktiga-effekter__uppdaterad-2020-04-2.
2. Hensel DJ, Rosenberg Molly, Luetke M, Fu TC, Herbenick D. Changes in Solo and Partnered Sexual Behaviors during the COVID-19 Pandemic: Findings from a U.S. Probability Survey. 2020, publicerad online.
3. Sanchez T, Zlotorzynska M, Rai M, Bara SD. Characterizing the Impact of Covid-19 on Men Who Have Sex with Men Across the United States in April, 2020. *AIDS and Behavior*. 2020, Vol. 24, 7, ss. 2024–2032.
4. Lehmiller JJ, Garcia JR, Gesselman AN, Mark KP. Less Sex, but More Sexual Diversity: Changes in Sexual Behavior during the Covid-19 Coronavirus Pandemic. *Leisure Sciences*. 2020, publicerad online.
5. Cito G, Micelli E, Cocci A, et.al. The impact of the COVID-19 quarantine on sexual life in Italy. *Urology*. Under utgivning, 2020.
6. Nixon PG, Düsterhöft IK. *Sex in the Digital Age*. London : Routledge, 2017.
7. SVT. Fler ansöker om skilsmässa under pandemin. [Online] den 9 augusti 2020. [Citat: den 21 augusti 2020.] <https://www.svt.se/nyheter/inrikes/fler-ansoker-om-skilsmassa-under-corona>.
8. Cohen PN. Recession and Divorce in the United States, 2008–2011. *Population Research and Policy Review*. 2014, Vol. 33, 5, ss. 615-628.
9. Statistiska Centralbyrån (SCB). Färre vigslar under coronapandemin. [Online] den 7 juli 2020. [Citat: den 21 augusti 2020.] <https://scb.se/om-scb/nyheter-och-pressmeddelanden/farre-vigslar-under-coronapandemin/>.
10. Jämställdhetsmyndigheten. Coronapandemin ökar risken för våld mot kvinnor och barn. [Online] den 2 april 2020. [Citat: den 22 april 2020.] <https://www.jamstalldhetsmyndigheten.se/nyhet/coronapandemin-okar-risken-for-vald-mot-kvinnor-och-barn?fbclid=IwARood3Dg58eC9pmgru1okeFPPFLKDK4DFTHXd6cCno4h5DdJKwbhLTVCLP4>.
11. Länsstyrelsen i Östergötland. Aktuellt utifrån Covid-19. [Online] den 26 mars 2020. [Citat: den 22 april 2020.] <http://www.hedersfortryck.se/nyheter/fortsatt-se-barnen/>.
12. Nationellt centrum för kvinnofrid (NCK). Ekonomiskt våld kan skapa ytterligare isolering. [Online] den 14 april 2020. [Citat: den 21 augusti 2020.] <https://www.nck.uu.se/kunskapsbanken/om-kunskapsbanken/kunskapsbankens-reportagearkiv/?tarContentId=864938>.

13. —. Samtalen till Kvinnofridslinjen fortsätter att öka. [Online] den 9 juli 2020. [Citat: den 21 augusti 2020.] <https://www.nck.uu.se/kontakta-nck/nyhetsarkiv/nyhetsvisningssida/?tarContentId=887110> .
14. Brottsförebyggande Rådet (Brå). Indikationer på minskade konsekvenser av pandemin i Brås preliminära statistik över anmälda brott i juli 2020. [Online] 2020. [Citat: den 10 november 2020.] https://www.bra.se/download/18.7d27ebd916ea64de530662dd/1600779173389/20_Indikationer_pa_minskade_konsekvenser_av_pandemin_i_juni_2020.pdf.
15. Brottsförebyggande rådet (Brå). Våld i nära relation. [Online] den 20 maj 2020. [Citat: den 2 oktober 2020.] <https://www.bra.se/statistik/statistik-utifran-brottstyper/vald-i-nara-relationer.html>.
16. Barnens rätt i samhället (Bris). En sommar som aldrig förr. [Online] den 20 maj 2020. [Citat: den 21 augusti 2020.] <https://www.bris.se/om-bris/press-och-opinion/pressmeddelanden/en-sommar-som-aldrig-forr/>.
17. ECPAT. Why children are at risk of sexual abuse and exploitation during Covid-19. [Online] den 7 april 2020. [Citat: den 21 augusti 2020.] <https://www.ecpat.org/news/covid-19-sexual-abuse/>.
18. Europol. Catching the virus cybercrime, disinformation and the Covid-19 pandemic. [Online] den 2020 april 2020. [Citat: den 21 augusti 2020.] <https://www.europol.europa.eu/publications-documents/catching-virus-cybercrime-disinformation-and-covid-19-pandemic>.
19. Unicef. COVID-19 and its implications for protecting children online. [Online] 2020. [Citat: den 21 augusti 2020.] <https://www.unicef.org/media/67396/file/COVID-19%20and%20Its%20Implications%20for%20Protecting%20Children%20Online.pdf>.
20. Europol. Exploiting isolation: Offenders and victims of online sexual abuse during the covid-19 pandemic. [Online] den 19 juni 2020. [Citat: den 21 augusti 2020.] <https://www.europol.europa.eu/publications-documents/exploiting-isolation-offenders-and-victims-of-online-child-sexual-abuse-during-covid-19-pandemic>.
21. Edlund, C. & Jakobsson, P. *En annan horisont: Sexarbete och hiv/STI-prevention ur ett peer-perspektiv*. u.o. : Hiv Sverige & Rose Alliance, 2013.
22. Region Stockholm. Stockholms mottagning för sexuell hälsa. [Online] 2020. [Citat: den 11 September 2020.] <https://www.stockholmsexuellhalsa.se/>.
23. —. Ungdomsmottagningarna i Region Stockholm. [Online] 2020. [Citat: den 11 september 2020.] <https://www.ungdomsmottagningar.sll.se/>.
24. Folkhälsomyndigheten. Klamydiainfektion. [Online] 2020. [Citat: den 21 augusti 2020.] <https://www.folkhalsomyndigheten.se/folkhalsorapportering-statistik/statistik-a-o/sjukdomsstatistik/klamydiainfektion/?t=county&y=2020&base=abroad> .
25. SVT. Klamydia minskar - eller är det testerna? [Online] den 18 juli 2020. [Citat: den 21 augusti 2020.] <https://www.svt.se/nyheter/klamydia-minskar-eller-ar-det-testerna>.
26. Andersson G, Duvander AZ. Global kris - håller välfärdssystemen? *Försäkringskassan*. [Online] 2010. [Citat: den 10 november 2020.]

https://www.forsakringskassan.se/wps/wcm/connect/3b0327ef-bd7f-4eb5-89fd-a7ac27a81679/socialforsakringsrapport_2010_6.pdf?MOD=AJPERES.
Socialförsäkringsrapport 2010:6.

27. Lindberg LD, VandeVusse A, Mueller J, Kirstein M. Early Impacts of the COVID-19 Pandemic: Findings from the 2020 Guttmacher Survey of Reproductive Health Experiences. *Guttmacher*. [Online] 2020. [Citat: den 10 november 2020.] https://www.guttmacher.org/sites/default/files/report_pdf/early-impacts-covid-19-pandemic-findings-2020-guttmacher-survey-reproductive-health.pdf.
28. Luppi F, Arpino B, Rosina A. The impact of COVID-19 on fertility plans in Italy, Germany, France, Spain and UK. *SocArXiv*. 2020, publicerad online.
29. Statistiska Centralbyrån (SCB). Kvinnor föder färre barn efter ekonomiska kriser. [Online] den 26 juni 2020. [Citat: den 21 augusti 2020.] <https://scb.se/om-scb/nyheter-och-pressmeddelanden/coronapandemin-har-paverkat-den-svenska-ekonomi-och-sysselsattningen-negativt.-om-barnafodandet-foljer-tidigare-monster-kan-det-leda-till-att-det-fods-farre-barn-per-kvinna-de-narmast-kommande-aren/>.
30. Medscinet. Statistik Corona. *Graviditetsregistret*. [Online] den 19 augusti 2020. [Citat: den 27 augusti 2020.] <https://www.medscinet.com/gr/default.aspx>.
31. Allotey J, Stallings E, Bonet M, Yap M, Chatterjee S, Kew T, et al. Clinical manifestations, risk factors, and maternal and perinatal outcomes of coronavirus disease 2019 in pregnancy: living systematic review and meta-analysis. *British Medical Journal*. 2020, Vol. 370, m3320.
32. Göteborgs universitet, Sahlgrenska akademien. Nationell studie om covid-19 och graviditet. [Online] den 28 maj 2020. [Citat: den 17 september 2020.] <https://www.gu.se/nyheter/nationell-studie-om-covid-19-och-graviditet-o>.
33. Karolinska institutet, Institutionen för kvinnors och barns hälsa. Covid-19 studies. [Online] den 21 augusti 2020. [Citat: den 17 september 2020.] <https://ki.se/node/104154>.
34. Medscinet. För vården. *Graviditetsregistret*. [Online] 2020. [Citat: den 17 september 2020.] <https://www.medscinet.com/gr/varden.aspx>.
35. Ahlberg M, Neovius M, Saltvedt S, Söderling J, Pettersson K, Brandkvist C, Stephansson O. Association of SARS-CoV-2 Test Status. *Journal of the American Medical Association*. 2020, Vol. 324, 17, ss. 1782-1785.
36. Berthelot N, Lemieux R, Garon-Bissonnette J, Drouin-Maziade C, Martel É, Maziade M. Uptrend in distress and psychiatric symptomatology in pregnant women during the coronavirus disease 2019 pandemic. *Acta Obstetrica Gynecologica Scandinavica*. 2020, Vol. 99, 7, ss. 848-855.
37. Zanardo V, Manghina V, Giliberti L, Vettore M, Severino L, Straface G. Psychological impact of COVID-19 quarantine measures in northeastern Italy on mothers in the immediate postpartum period. *International Journal of Gynecology and Obstetrics*. 2020, Vol. 150, 2, ss. 184-188.
38. Region Stockholm. Gynekologiskt cellprov. *Vårdguiden 1177*. [Online] den 10 mars 2020. [Citat: den 17 april 2020.] <https://www.1177.se/Stockholm/behandling--hjalpmedel/undersokningar-och-provtagning/provtagning-och-matningar/vavnadsprov-och-cellprov/gynekologiskt-cellprov-i-stockholms-lan/>.

39. Socialstyrelsen. Screening för livmoderhalscancer: Rekommendation och bedömningsunderlag. [Online] 2015. [Citat: den 10 november 2020.] <https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/nationella-screeningprogram/2015-6-39.pdf>.
40. Region Stockholm. Screening tillfälligt inställd i Stockholms län. *Vårdgivarguiden*. [Online] den 19 mars 2020. [Citat: den 28 april 2020.] <https://vardgivarguiden.se/nyheter/2020/mars/screening-stalls-in-i-stockholms-lanny-sida/>.
41. —. Nu återupptas kallelserna till screeningprogrammen. *Vårdguiden 1177*. [Online] den 11 maj 2020. [Citat: den 18 maj 2020.] <https://www.1177.se/Stockholm/aktuellt/aktuellt-i-stockholms-lan/screeningverksamheten-aterupptas-successivt/>.
42. —. Gynekologiskt cellprov. *Vårdguiden 1177*. [Online] den 4 augusti 2020. [Citat: den 21 augusti 2020.] <https://www.1177.se/Stockholm/behandling--hjalpmedel/undersokningar-och-provtagning/provtagning-och-matningar/vavnadsprov-och-cellprov/gynekologiskt-cellprov-i-stockholms-lan/>.
43. Socialstyrelsen. Screening för bröstcancer- Rekommendation och bedömningsunderlag. [Online] 2014. [Citat: den 10 november 2020.] <https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/nationella-screeningprogram/2014-2-32.pdf>.
44. Cancerfonden. Mammografi- Hur går det till och varför görs undersökningen. [Online] 2018. [Citat: den 10 november 2020.] https://www.cancerfonden.se/om-cancer/undersokningar/mammografi?gclid=EAIaIQobChMI2oS78_fd6wIVRhV7ChOvUg6SEAAAYASAAEgJwpPD_BwE.
45. Socialstyrelsen. Screening för bröstcancer: Rekommendation och bedömningsunderlag. [Online] 2014. [Citat: den 10 november 2020.] <https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/nationella-screeningprogram/2014-2-32.pdf>.
46. Region Stockholm. Mammografiscreening. *1177 Vårdguiden*. [Online] 2020. [Citat: den 10 september 2020.] <https://www.1177.se/Stockholm/behandling--hjalpmedel/undersokningar-och-provtagning/bildundersokningar-och-rontgen/mammografiscreening-i-stockholms-lan/>.
47. Regionala Cancercentrum i samverkan (RCC). Färre upptäckta cancerfall under pandemin enligt ny RCC-rapport. [Online] den 28 september 2020. [Citat: den 2 oktober 2020.] <https://www.cancercentrum.se/samverkan/om-oss/nyheter/2020/september/farre-upptackta-cancerfall-under-pandemin-enligt-ny-rcc-rapport/>.

Bilaga 1. Diagnos- och åtgärds-koder

Klamydia

- A559 Lymfogranulom (veneriskt) orsakat av klamydia
- A560 Klamydiainfektion i nedre delen av urin- och könsorganen
  - A560A Klamydiacervicit
  - A560C Klamydiauretrit
  - A560D Klamydiavulvovaginit
  - A560X Klamydiainfektion i nedre delen av urin- och könsorganen, ospecificerad
- A561 Klamydiainfektion i pelvipерitoneum och andra urin- och könsorgan
- A562 Klamydiainfektion i urin- och könsorganen, ospecificerad
- A563 Klamydiainfektion i anus och rektum
- A564 Klamydiainfektion i svalget
- A568 Sexuellt överförd klamydiainfektion med andra specificerade lokalisationer
- A749 Klamydiainfektion, ospecificerad

Gonorré

- A540 Gonokockinfektion i könsorganen och de nedre urinvägarna utan abscess i periuretrala eller accessoriska körtlar
  - A540A Gonokockcervicit UNS
  - A540C Gonokockuretrit UNS
  - A540D Gonokockvulvovaginit UNS
  - A540E Gonokockbalanit (akut) (kronisk)
  - A540F Gonokockorsakad lymfangit i penis
  - A540X Gonokockinfektion i könsorgan och nedre urinvägar utan abscess, ospecificerad
- A541 Gonokockinfektion i könsorganen och de nedre urinvägarna med abscess i periuretrala och accessoriska körtlar
- A542 Gonokockpelvipерitonit och andra gonokockinfektioner i urin- och könsorganen
- A543 Gonokockinfektion i ögat

A544 Gonokockinfektion i muskuloskeletala systemet

A545 Gonokockfaryngit

A546 Gonokockinfektion i anus och rektum

A548 Andra gonokockinfektioner

A549 Gonokockinfektion, ospecificerad

Hepatit B

B160 Akut hepatit B med hepatit D (coinfection) med leverkoma

B161 Akut hepatit B med hepatit D (coinfection) utan leverkoma

B162 Akut hepatit B utan hepatit D med leverkoma

B169 Akut hepatit B utan hepatit D och utan leverkoma

B181 Kronisk (virus)hepatit B utan hepatit D

B181A Kronisk hepatit B utan hepatit D, normal lever

B181B Kronisk hepatit B utan hepatit D, ospecifik reaktiv hepatit

B181C Kronisk hepatit B utan hepatit D, kronisk persisterande hepatit (KPH)

B181D Kronisk hepatit B utan hepatit D, kronisk aktiv hepatit (KAH)

B181E Kronisk hepatit B utan hepatit D, kronisk aktiv hepatit med cirros

B181F Kronisk hepatit B utan hepatit D, fibros

B181G Kronisk hepatit B utan hepatit D, cirros

B181H Kronisk hepatit B utan hepatit D, steatos

B181W Kronisk hepatit B utan hepatit D, annat histologiskt fynd

B181X Kronisk hepatit B utan hepatit D, ej biopserad

Hepatit C

B171 Akut hepatit C

B182 Kronisk (virus)hepatit C

B182A Kronisk hepatit C, normal lever

B182B Kronisk hepatit C, ospecifik reaktiv hepatit

B182C Kronisk hepatit C, kronisk persisterande hepatit (KPH)

B182D Kronisk hepatit C, kronisk aktiv hepatit (KAH)
B182E Kronisk hepatit C, kronisk aktiv hepatit med cirros
B182F Kronisk hepatit C, fibros
B182G Kronisk hepatit C, cirros
B182H Kronisk hepatit C, steatos
B182W Kronisk hepatit C, annat histologiskt fynd
B182X Kronisk hepatit C, ej biopserad

Syfilis

A510 Primär genital syfilis
A511 Primär anal syfilis
A512 Primär syfilis med andra lokalisationer
A513 Sekundär syfilis i hud och slemhinnor
A513A Condyloma latum
A513B Syfilitisk (sekundär) alopeci
A513C Syfilitisk leukoderma
A513X Sekundär syfilis i hud och slemhinnor, ospecificerad
A514 Annan sekundär syfilis
A515 Tidig latent syfilis
A519 Tidig syfilis, ospecificerad
A520 Kardiovaskulär syfilis
A521 Primär anal syfilis
A522 Asymtomatisk neurosyfilis
A523 Neurosyfilis, ospecificerad
A527 Annan symtomatisk sen syfilis
A528 Sen latent syfilis
A529 Sen syfilis, ospecificerad
A530 Latent syfilis, ej specificerad som tidig eller sen
A539 Syfilis ospecificerad

Undersökning avseende tumör i cervix

AL001 Cytologprov, bakre fornix, portio och cervix uteri

Z124 Riktad hälsokontroll avseende tumör i cervix

Z014 Gynekologisk undersökning (allmän) (rutin) /Gynekologisk hälsokontroll

Undersökning avseende tumör i bröstet

AH001 Datortomografi, bröstkörtlar

AH002 Galaktografi

AH003 Indikering av brösttumör, röntgen

AH004 Magnetresonanstomografi, bröstkörtlar

AH005 Mammografi, fullständig undersökning

AH006 Mammografi, screening, enbilsundersökning

AH007 Mammografi, screening, tvåbilsundersökning

AH008 Mammografisk preparatundersökning

AH009 Ultraljudsundersökning, bröstkörtlar

Z123 Riktad hälsokontroll avseende tumör i bröstkörtel

Våld i bostad, nära anslutning till bostad eller av känd person

X850 Övergrepp genom förgiftning med läkemedel och biologiska substanser-bostad och bostadsområde (Inklusive X8500, X8501, X8502, X8503, X8504, X8508, X8509)

X860 Övergrepp med frätande ämnen-bostad och bostadsområde (Inklusive X8600, X8601, X8602, X8603, X8604, X8608, X8609)

X870 Övergrepp med pesticider-bostad och bostadsområde (Inklusive X8700, X8701, X8702, X8703, X8704, X8708, X8709)

X880 Övergrepp med kolmonoxid och andra gaser och ångor-bostad och bostadsområde (Inklusive X8800, X8801, X8802, X8803, X8804, X8808, X8809)

X890 Övergrepp med andra specificerade kemiska ämnen och skadliga substanser-bostad och bostadsområde (Inklusive X8900, X8901, X8902, X8903, X8904, X8908, X8909)

X900 Övergrepp med ospecificerade kemiska ämnen-bostad och bostadsområde (Inklusive X9000, X9001, X9002, X9003, X9004, X9008, X9009)

X910 Övergrepp genom hängning, strypning och kvävning-bostad och bostadsområde (Inklusive X9100, X9101, X9102, X9103, X9104, X9108, X9109)

X920 Övergrepp genom dränkning-bostad och bostadsområde (Inklusive X9200, X9201, X9202, X9203, X9204, X9208, X9209)

X930 Övergrepp genom skott från pistol och revolver-bostad och bostadsområde (Inklusive X9300, X9301, X9302, X9303, X9304, X9308, X9309)

X940 Övergrepp genom skott från gevär, hagelgevär och tyngre skjutvapen-bostad och bostadsområde (Inklusive X9400, X9401, X9402, X9403, X9404, X9408, X9409)

X950 Övergrepp genom skott från annat och ospecificerat skjutvapen-bostad och bostadsområde (Inklusive X9500, X9501, X9502, X9503, X9504, X9508, X9509)

X960 Övergrepp med sprängämnen-bostad och bostadsområde (Inklusive X9600, X9601, X9602, X9603, X9604, X9608, X9609)

X970 Övergrepp med rök och öppen eld-bostad och bostadsområde (Inklusive X9700, X9701, X9702, X9703, X9704, X9708, X9709)

X980 Övergrepp med vattenånga, andra heta ångor och heta föremål-bostad och bostadsområde (Inklusive X9800, X9801, X9802, X9803, X9804, X9808, X9809)

X990 Övergrepp med skärande eller stickande föremål-bostad och bostadsområde (Inklusive X9900, X9901, X9902, X9903, X9904, X9908, X9909)

Y000 Övergrepp med trubbigt föremål-bostad och bostadsområde (Inklusive Y0000, Y0001, Y0002, Y0003, Y0004, Y0008, Y0009)

Y010 Övergrepp genom knuff från höjd-bostad och bostadsområde (Inklusive Y0100, Y0101, Y0102, Y0103, Y0104, Y0108, Y0109)

Y020 Övergrepp genom att offret placerats eller knuffats framför föremål i rörelse-bostad och bostadsområde (Inklusive Y0200, Y0201, Y0202, Y0203, Y0204, Y0208, Y0209)

Y030 Övergrepp med motorfordon-bostad och bostadsområde (Inklusive Y0300, Y0301, Y0302, Y0303, Y0304, Y0308, Y0309)

Y040 Övergrepp genom obehäpnat våld-bostad och bostadsområde (Inklusive Y0400, Y0401, Y0402, Y0403, Y0404, Y0408, Y0409)

Y050A Sexuellt övergrepp av obehäpnad person-bostad och bostadsområde-känd person

Y060 Övergiven eller vanvårdad av make/maka eller partner (Inklusive Y0600, Y0601, Y0602, Y0603, Y0604, Y0608, Y0609)

Y070 Misshandel utövad av make/maka eller partner (Inklusive Y0700, Y0701, Y0702, Y0703, Y0704, Y0708, Y0709)

Yo80 Övergrepp med andra specificerade metoder-bostad och bostadsområde
(Inklusive Yo800, Yo801, Yo802, Yo803, Yo804, Yo808, Yo809)

Yo90 Övergrepp med ospecificerade metoder-bostad och bostadsområde (Inklusive
Yo900, Yo901, Yo902, Yo903, Yo904, Yo908, Yo909)

ISBN 978-91-87691-71-3

**Centrum för epidemiologi
och samhällsmedicin**

REGION STOCKHOLM